

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců **a) V. N,** a **b) A. N ,** zastoupeného V. N., oba zastoupeni advokátkou JUDr. Zdeňkou Tučkovou se sídlem Sadová 531, Velká Bíteš, proti žalovaným **1) Městskému úřadu Velká Bíteš,** se sídlem Velká Bíteš, **2) Krajskému úřadu kraje Vysočina,** se sídlem Žižkova 57, Jihlava, **3) Katastrálnímu úřadu pro Vysočinu,** se sídlem v Jihlavě, Katastrální pracoviště Velké Meziříčí se sídlem Třebíčská 1540, Velké Meziříčí, **4) Zeměměřickému a katastrálnímu inspektorátu,** v Brně se sídlem Moravské nám. 1, Brno, o kasační stížnosti žalobců proti usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2003, sp. zn. 30 Ca 377/2002, sp. zn. 30 Ca 378/2002, sp. zn. 30 Ca 380/2002, sp. zn. 30 Ca 381/2002 a sp. zn. 30 Ca 382/2002, a ze dne 17. 9. 2003, sp. zn. 30 Ca 383/2002, sp. zn. 30 Ca 384/2002, sp. zn. 30 Ca 386/2002 a sp. zn. 30 Ca 387/2002,

takto:

I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 53/2004, sp. zn. 2 As 54/2004, sp. zn. 2 As 55/2004, sp. zn. 2 As 56/2004, sp. zn. 2 As 57/2004, sp. zn. 2 As 58/2004, sp. zn. 2 As 59/2004, sp. zn. 2 As 60/2004 a sp. zn. 2 As 61/2004 **se spojují** ke společnému projednání. Nadále budou vedeny pod sp. zn. 2 As 53/2004.

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalovaným **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Odměna advokátky JUDr. Zdeňky Tučkové **se určuje** částkou 5675 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I.

Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označeným usnesením Krajského soudu v Brně, kterými byla odmítnuta jejich žaloba proti: rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš, odboru výstavby, životního prostředí a zemědělství, ze dne 3. 12. 1999, č. j. Výst. 1216/2579/99-Pe, kterým bylo zastaveno sloučené územní a stavební řízení na stavbu odvodňovacího žlabu; sdělení Městského úřadu Velká Bíteš ze dne 16. 12. 1999, č. j. Výst. 2761/99-B, ve věci odvedení dešťové vody; rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou, referátu regionálního rozvoje (*pozn. soudu:* v souvislosti s reformou veřejné správy přešla jeho působnost na Krajský úřad kraje Vysočina) ze dne 12. 4. 2000, č. j. Reg. 94/2000-Cí-Fu, kterým bylo zamítnuto odvolání proti výše označenému rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš, odboru výstavby, životního prostředí a zemědělství ze dne 3. 12. 1999; rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou (*pozn. soudu:* od 2. 12. 2004 přešla jeho působnost v souvislosti s reformou katastrálních úřadů na Katastrální úřad pro Vysočinu se sídlem v Jihlavě, Katastrální pracoviště Velké Meziříčí, což platí i pro jeho pracoviště ve Velké Bíteši) ze dne 19. 12. 2000, č. j. 21420-OR-39/00-1, kterým nebylo vyhověno námitce paní M. K. proti novému zaměření hranice pro katastrální území H. Z. a bylo rozhodnuto, že nově zaměřené hranice zůstanou nezměněny; rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 22. 2. 2001, sp. zn. O-20/80/2001, kterým bylo na základě odvolání A. N. změněno rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 19. 12. 2000 tak, že byla napravena opisová nesprávnost v prvostupňovém rozhodnutí; výpisům z katastru nemovitostí pořízeným ohledně katastrálního území H. Z., LV č. 6, 20, 21 a 10001 Katastrálním úřadem ve Žďáru nad Sázavou, pracoviště ve Velké Bíteši, dne 19. 3. 2001; sdělení Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou, pracoviště ve Velké Bíteši, ze dne 14. 8. 2001, č. j. Z-804/2001, ohledně nemožnosti provedení stěžovateli požadovaného zápisu změny vlastníka pozemků v katastrálním operátu; sdělení Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 12. 2. 2002, č. j. 72/02/OD, kterým se krajský úřad označil za nepříslušný k projednání návrhu stěžovatelů požadujících přezkoumání postupu katastrálního úřadu; a sdělení Krajského úřadu kraje Vysočina, odboru územního plánování a stavebního řádu, ze dne 21. 3. 2002, č. j. OÚP/2/02, kterým oznámil stěžovatelům, že odložil podnět A. N. k přezkoumání výše zmíněného rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 12. 4. 2000 mimo odvolací řízení.

II.

Stěžovatelé v kasační stížnosti uplatňují důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítají nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem.

Ve vztahu k usnesení krajského soudu sp. zn. 30 Ca 377/2002 stěžovatelé doplňujíce kasační stížnost uvádějí, že žaloba ze dne 14. 8. 2002, podaná na podatelně krajského soudu dne 16. 8. 2002, byla podána včas, a proto je v rozporu s právem, že byla tato žaloba krajským soudem odmítnuta z důvodu opožděnosti. Stěžovatelé trvají na tom, aby byla jejich žaloba věcně projednána, napadené rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš bylo zrušeno a aby tento městský úřad investorovi stanovil lhůtu k odstranění vad jeho podání a bylo dosaženo vydání řádného a odůvodněného rozhodnutí o umístění stavby a stavebního povolení na stavbu odvodňovacího žlabu na pozemku parc. č. 1213 v katastrálním území H. Z. Z těchto důvodů stěžovatelé navrhují zrušit napadené usnesení krajského soudu. Totéž uvádějí v doplnění kasační stížnosti i ve vztahu k usnesení krajského soudu sp. zn. 30 Ca 380/2002, kde také trvají na tom, že byla jejich žaloba proti rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou podána včas a že by toto rozhodnutí ze dne 12. 4. 2000 mělo být soudem zrušeno. Taktéž ve vztahu k usnesení sp. zn. 30 Ca 381/2002

a sp. zn. 30 Ca 382/2002 uvádějí, že trvají na meritorním projednání rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 19. 12. 2000 a rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 22. 2. 2001 a na tom, aby byl vyhotoven znalecký posudek soudního znalce z oboru geodézie a kartografie a aby byla v rámci katastrálního území H. Z. vyměřena správná hranice mezi pozemky týkajícími se předmětné místní cesty. Totéž uvádějí v doplněních ke kasační stížnosti i ve vztahu k usnesením krajského soudu sp. zn. 30 Ca 378/2002, sp. zn. 30 Ca 383/2002, sp. zn. 30 Ca 384/2002, sp. zn. 30 Ca 386/2002 a sp. zn. 30 Ca387/2002, kde opět připomínají, že se domnívají, že jejich žaloba proti sdělení Městského úřadu Velká Bíteš, dále proti výpisu z katastru nemovitostí, sdělení tehdejšího Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou, pracoviště ve Velké Bíteši, proti sdělení Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru dopravy a silničního hospodářství, a konečně proti odložení podnětu k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení Krajským úřadem kraje Vysočina byla podána včas.

III.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětných soudních spisů především zjistil, že dne 16. 8. 2002 podali stěžovatelé na podatelnu Krajského soudu v Brně žalobu ze dne 14. 8. 2002, v níž označili jako žalované celkem 13 orgánů veřejné správy. V ní brojili nejprve proti výše označenému rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš ze dne 3. 12. 1999. Ten v něm zrekapituloval, že dne 11. 6. 1999 požádalo město Velká Bíteš o vydání stavebního povolení na stavbu odvodňovacího zpevněného žlabu na pozemku parc. č. 1213 v k. ú. H. Z . Toto sloučené územní a stavební řízení na tuto stavbu bylo nejprve dne 6. 8. 1999 přerušeno s odůvodněním, že během řízení bylo zjištěno, že je třeba doložit kompletní projektovou dokumentaci a vyřešit v návaznosti na negativní vyjádření A. N. odvod vody; a posléze tímto rozhodnutím ze dne 3. 12. 1999 zastaveno, neboť tyto požadované podklady nebyly doloženy. Toto rozhodnutí bylo doručeno Vítězslavu Nováčkovi coby zástupci A N. dne 10. 12. 1999, jak prokazuje fotokopie doručenky zaslaná žalovaným krajskému soudu. Dále stěžovatelé v této žalobě uvedli, že pan A. K. brání odtoku dešťové vody z veřejné komunikace v katastrálním území H. Z. Stěžovatelé dle svých slov nedosáhli pomoci u žalovaného Městského úřadu Velká Bíteš, proto neúspěšně požádali o vyloučení vedoucího stavebního úřadu pro podjatost. Po vydání napadeného rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš pak proti němu podali stěžovatelé odvolání, které bylo zamítnuto Okresním úřadem ve Žďáru nad Sázavou. Z této situace podle stěžovatelů vyplynulo, že Městský úřad Velká Bíteš nebude nadále udržovat předmětnou veřejnou komunikaci a ani jim ji nedovolí udržovat, přestože to jejich rodina údajně konala po celá staletí. Dále v této žalobě brojili stěžovatelé proti tomu, že Policie ČR, okresní ředitelství Žďár nad Sázavou, odkládala jejich podněty ohledně činnosti pana A. K., který údajně na V. N. i „vražedně zaútočil“. Z těchto podnětů byl v blokovém řízení projednán pouze přestupek křivého obvinění A. N. z přestupku. Z toho, že se Policie ČR nezabývala jimi tvrzeným trestným činem A. K., spočívajícím v postavení přístřešku opřeného o cihlovou zeď hospodářské budovy A. N., vyvodili podjatost policie a její provázanost s pachateli trestného činu. Stěžovatelé protestovali také proti rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou o změně hranic pozemků ze dne 19. 12. 2000, stejně jako proti zamítnutí odvolání proti tomuto rozhodnutí vydanému Zeměměřickým a katastrálním inspektorátem v Brně dne 22. 2. 2001. Podle stěžovatelů se všechny zainteresované orgány veřejné správy snažily především zbavit odpovědnosti za stav předmětné veřejné komunikace. Dále stěžovatelé brojili proti tomu, že Katastrální úřad ve Žďáru nad Sázavou odmítl vklad jimi vydrženého vlastnického práva do katastru nemovitostí, i proti tomu, jak na jejich stížnost v této věci zareagoval Český úřad zeměměřický a katastrální. Spokojeni nebyli ani s reakcemi na svá podání a žádosti o přezkum adresované Krajskému úřadu kraje Vysočina, odboru dopravy a

silničního hospodářství a odboru územního plánování a stavebního řádu a Ministerstvu vnitra. Stěžovatelé tak svou žalobou kritizovali jako nezákonný a protiústavní celkový postup Městského úřadu Velká Bíteš a jemu nadřazených orgánů, stejně jako několika orgánů dalších, ohledně péče o veřejnou komunikaci p. č. 5299, dříve 1213, a také ohledně majetkových poměrů k této komunikaci a sousedním pozemkům vedeným v katastru nemovitostí. Jejich žaloba v této věci pak směřovala vůči všem orgánům veřejné moci, které byly stěžovateli do této věci zainteresovány, ať už na jejich podání tyto úřady reagovaly formou rozhodnutí, formou přípisu, či jinou, přičemž jejich žaloba napadala celou řadu těchto dokumentů, které byly těmito orgány kdy zaslány stěžovatelům. Celkem bylo touto žalobou napadeno třináct rozhodnutí a sdělení. Dalším podáním pak stěžovatelé vznesli námitku podjatosti proti trojici soudců krajského soudu, kteří o jejich věci měli rozhodovat. Této námitce nicméně Nejvyšší správní soud svým usnesením ze dne 19. 3. 2003, sp. zn. Nao 2/2003, nevyhověl a tyto soudce nevyloučil.

O žalobě stěžovatelů pak rozhodl Krajský soud v Brně svými výše označenými usneseními napadenými touto kasační stížností.

V usnesení sp. zn. 30 Ca 377/2002 odmítl jejich žalobu proti rozhodnutí Městského úřadu Velká Bíteš ze dne 3. 12. 1999, když shledal, že napadené rozhodnutí bylo doručeno A. N. prostřednictvím jeho zástupce V. N. dne 10. 12. 1999 a podání podané dne 16. 8. 2002 je tak nutno odmítnout jako opožděné, když dvouměsíční lhůta od doručení rozhodnutí obsažená v § 72 odst. 1 s. ř. s. již uplynula. Obdobnou úpravu přitom obsahovalo dle krajského soudu i ustanovení § 250b zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v dříve účinné úpravě správního soudnictví. Dále krajský soud uvedl, že **V. N.** byl navíc osobou zjevně neoprávněnou k podání žaloby, když ve správním řízení vystupoval pouze jako zástupce druhého stěžovatele a nikoli jako účastník řízení.

V usnesení sp. zn. 30 Ca 378/2002 odmítl žalobu stěžovatelů proti sdělení Městského úřadu Velká Bíteš, v němž městský úřad sdělil stěžovatelům, že provedl opravu nezpevněné místní komunikace navezením tašek. Toto odmítnutí zdůvodnil krajský soud tím, že podle § 70 písm. a) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími, a proto tuto žalobu v části, kde směřovala proti sdělení městského úřadu, odmítl jako nepřípustnou podle § 68 písm. e) s. ř. s.

V usnesení sp. zn. 30 Ca 380/2002 krajský soud odmítl žalobu stěžovatelů proti rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 12. 4. 2000, neboť konstatoval pohledem dvouměsíční lhůty k podání žaloby proti rozhodnutí správního úřadu opožděnost žaloby podané dne 16. 8. 2002 ve vztahu k tomuto rozhodnutí, jež bylo doručeno V. N. jako zástupci A. N. dne 18. 4. 2000, což vyplynulo z doručenky, kterou poskytl Krajský úřad kraje Vysočina, na nějž přešla v dané věci působnost zrušeného Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou.

Opožděnost ve smyslu této dvouměsíční lhůty krajský soud konstatoval i ve vztahu k rozhodnutí Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 14. 8. 2002, a to ve svém odmítavém usnesení sp. zn. 30 Ca 381/2002, když na základě kopie doručenky vztahující se k tomuto správnímu rozhodnutí konstatoval, že bylo doručeno V. N., který navíc opět nebyl aktivně legitimován k podání žaloby, coby zástupci A. N. dne 20. 12. 2000.

Stejně tak byla opožděnost a nedostatek aktivní legitimace V. N. konstatována i v usnesení sp. zn. 30 Ca 382/2002. Zde krajský soud ve vztahu k rozhodnutí Zeměměřického

a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 22. 2. 2001 shledal opožděnost žaloby danou doručením tohoto správního rozhodnutí V. N. již dne 1. 3. 2001.

Odmítavé bylo i usnesení sp. zn. 30 Ca 383/2002, kde soud konstatoval ve smyslu § 68 písm. e) s. ř. s. nepřípustnost žaloby proti výpisům z katastru nemovitostí pořízeným tehdejším Katastrálním úřadem ve Žďáru nad Sázavou, pracoviště ve Velké Bíteši.

Nepřípustnost byla konstatována též v usnesení krajského soudu sp. zn. 30 Ca 384/2002 ve vztahu ke sdělení Katastrálního úřadu ve Žďáru nad Sázavou, pracoviště ve Velké Bíteši, ze dne 14. 8. 2001, které podle krajského soudu není rozhodnutím, a proto je proti němu žaloba ve správním soudnictví nepřípustná.

Totéž uvedl krajský soud rovněž v odmítajícím usnesení sp. zn. 30 Ca 386/2002, ve vztahu k přípisu Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 12. 2. 2002, které také označil za úkon správního orgánu nejsoucí správním rozhodnutím.

Stejně odůvodnil krajský soud i odmítnutí žaloby proti odložení podnětu k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení Krajským úřadem kraje Vysočina, odborem územního plánování a stavebního řádu, ze dne 21. 3. 2002, které krajský soud provedl usnesením sp. zn. 30 Ca 387/2002.

IV.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadená usnesení Krajského soudu v Brně v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že Krajský soud v Brně rozhodoval o jediné žalobě, která sice směřovala proti více správním rozhodnutím a dalším úkonům několika správních úřadů, nicméně vzhledem k povaze této žaloby a následně i k povaze kasační stížnosti není nutno vést řízení o jednotlivých kasačních stížnostech (resp. jediné kasační stížnosti směřující proti všem výše uvedeným usnesením krajského soudu a následně doplněné jednotlivými podáními právní zástupkyně stěžovatelů) odděleně. Zdejší soud má za to, že za dané situace, kdy se jedná o jedinou, byť několikrát doplňovanou, kasační stížnost, která ve vztahu k některým z napadených usnesení neobsahuje prakticky žádnou argumentaci, ve vztahu k ostatním pak pouze argumentaci sporou, a je proto možné posoudit takovou kasaní stížnost souhrnně v jediném řízení; je vhodné a hospodárné postupovat podle ustanovení § 39 odst. 1, § 120 s. ř. s. a spojit věci ke společnému projednání, a proto tak učinil.

Stěžovatelé uvádějí v doplnění kasační stížnosti proti usnesení sp. zn. 30 Ca 377/2002, že jejich žaloba proti danému správnímu rozhodnutí žalovaného byla podána včas a v jejím odmítnutí pro opožděnost spatřují pochybení krajského soudu, který údajně tímto postupem nesprávně posoudil právní otázku.

Tato jejich kasační námitka se zjevně rozchází s realitou. Krajský soud v řízení o žalobě dostatečně jasně prokázal, že napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 1999 bylo doručeno V. N. jako zástupci A. N. a dne 10. 12. 1999, a proto je žaloba podaná na podatelně krajského soudu dne 16. 8. 2002 (prezentační razítko podatelny krajského soudu na žalobě na č. l. 1 tohoto soudního spisu) zjevně opožděná s ohledem na zákonem stanovenou

dvouměsíční lhůtu k podání žaloby proti rozhodnutí správního úřadu. Stěžovatelé přitom neuvedli v kasační stížnosti ani předtím v žalobě nic, co by mohlo vést k závěru, že v jejich případě byla tato zjevná opožděnost pouze zdánlivou.

Zcela totéž platí i ve vztahu k usnesení krajského soudu sp. zn. 30 Ca 380/2002, kde se stěžovatelé také domnívali, že podali svou žalobu včas, a požadovali, aby bylo rozhodnutí Okresního úřadu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 12. 4. 2000 zrušeno. I zde byla ovšem opožděnost jejich žaloby zjevná a byla krajským soudem dostatečně prokázána.

Naprosto stejná je i situace u usnesení sp. zn. 30 Ca 381/2002 a sp. zn. 30 Ca 382/2002. Totožné námitky uplatnili i vůči usnesení sp. zn. 30 Ca 378/2002, sp. zn. 30 Ca 383/2002, sp. zn. 30 Ca 384/2002, sp. zn. 30 Ca 386/2002 a sp. zn. 30 Ca 387/2002, kde také argumentovali včasností žaloby, a to i přesto, že zde nebyla jejich žaloba odmítnuta pro opožděnost, ale proto, že směřovala vůči úkonům, které nebyly rozhodnutími, v daném případě proti sdělení městského úřadu, proti výpisům z katastru nemovitostí, proti sdělení katastrálního úřadu, proti přípisu krajského úřadu a proti odložení podnětu k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení.

Dále se stěžovatelé omezují na tvrzení, že trvají na tom, aby jejich žaloba byla ve vztahu k jednotlivým správním rozhodnutím, popř. jiným úkonům, meritorně přezkoumána a aby došlo k nápravě ve věci v jejich prospěch. Na základě takto obecně formulovaných a se zjištěným během lhůt i s obsahem usnesení krajského soudu se rozcházejících námitek nemohl Nejvyšší správní soud konstatovat důvodnost kasační stížnosti.

Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbývá, než kasační stížnost takto odůvodněnou zamítnout, když námitky, o něž je kasační stížnost opřena, jsou evidentně nedůvodné.

Krajský soud tak jistě nepochybil, když žalobu stěžovatelů odmítl a v tomto směru Nejvyšší správní soud jeho postup nezpochybňuje.

Na straně druhé je ovšem nutno vytknout krajskému soudu přístup k žalobě, který byl zcela nepřiměřený její povaze. Již z provedené rekapitulace soudních spisů je totiž zjevný nepoměr povahy tohoto podání stěžovatelů na straně jedné a pozornosti, jež mu byla věnována nejen krajským soudem, ale v důsledku jeho postupu i celou řadou dalších orgánů veřejné moci.

Toto podání je sice ve formálním smyslu slova žalobou ve správním soudnictví, materiálně je však spíše kverulantským podáním. To je zjevné jak z celkového kontextu věci, z jeho jazyka (kupř. *„žalovaný č. 12... pouze opakuje slabomyslnou odpověď žalovaného č. 5“*), z šíře „žalovaných“, kterých stěžovatelé označují celkem třináct, zejména však z dokumentů, které má tato „žaloba“ napadat. Mezi nimi jsou v menší míře rozhodnutí vydaná jeden až tři roky před podáním této „žaloby“, tedy taková, proti nimž směřující žaloba byla v dané době již nutně přímo manifestačně opožděná, a proto hodná odmítnutí; ve větší míře pak dokumenty, které vůbec nejsou rozhodnutími a nejsou tedy způsobilé k soudnímu přezkumu podle dílu prvého hlavy II. části třetí s. ř. s. Stěžovatelé tak napadali dopisy, sdělení, vyrozumění i výpisy z katastru nemovitostí.

Adekvátním postupem krajského soudu by zde bylo odmítnout takové podání směřující vůči výše vyjmenovaným devíti správním rozhodnutím a jiným úkonům v jeho celku jako nepřípustné ve smyslu § 68 písm. e) s. ř. s., neboť právě takovým podáním

zjevně je, případně i jako opožděné. Jako neadekvátní reakci je naopak nutno hodnotit, pokud bylo řízení o této „žalobě“ rozděleno na devět samostatných řízení ukončených devíti usneseními krajského soudu odmítajícími tuto žalobu zčásti pro opožděnost, zčásti pro směřování proti úkonům, které nejsou rozhodnutími. Tento věc komplikující postup krajského soudu neměl žádné opodstatnění v ochraně subjektivních práv stěžovatelů či v zájmu na spravedlivém projednání věci, neboť již z pouhého výčtu napadených úkonů a jejich povahy bylo zjevné, že i po rozdělení budou všechny takto uměle oddělené části žaloby odmítnuty. Jediným dopadem tohoto postupu tak byla nejprve skutečnost, že celá řada orgánů veřejné správy byla vtažena do uměle vytvořených separátních soudních řízení, z nichž pak, jak bylo ostatně předvídatelné, vyplynulo devět samostatných řízení o kasačních stížnostech. Tato řízení, dále komplikovaná osvobozováním stěžovatelů od soudního poplatku a ustanovováním právní zástupkyně, pak zbytečně zatěžují jak aparát krajského soudu, tak aparát Nejvyššího správního soudu, v neposlední řadě však také státní rozpočet, který jednak financuje oba zmíněné soudy, stejně jako ostatní správní orgány, jež mají v těchto řízeních postavení účastníka a je od nich očekávána jistá procesní aktivita, jednak z něj v konečném důsledku plyne i odměna právní zástupkyni stěžovatelů, jež jim byla soudem ustanovena.

Je sice pravdou, že tato zátěž státního rozpočtu, stejně jako zmíněných orgánů veřejné moci, je marginální v porovnání s jejich celkovou agendou, resp. objemem jejich prostředků; to však nic nemění na tom, že je tato zátěž zcela zbytečná a nepřiměřená povaze podání stěžovatelů ze dne 14. 8. 2002. Přitom tyto důsledky byly předvídatelné již v době, kdy se krajský soud rozhodl, že celé řízení o tomto podání stěžovatelů nechá takto rozkošatět.

Podle čl. 90 Ústavy jsou soudy povolány k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jednou z hlavních překážek toho, aby této své ústavně zakotvené roli dostály, je přílišný procesní formalismus. Ten se přitom neprojevuje pouze tím, že jsou z důvodů marginálních formálních pochybení účastníků řízení odmítána podání, jež ve skutečnosti jsou plně způsobilá k meritornímu projednání (*pozn. soudu:* viz k tomu např. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 699/02 ze dne 29. května 2003), nýbrž naopak i tím, že je uměle navyšován počet řízení ve věcech, kde je meritorní přezkum již na první pohled vyloučen, nebo kde je takové navyšování bezúčelné. Jedním ze způsobů takového umělého navyšování je právě i nevhodné rozdělování řízení tam, kde pro to není dán žádný racionální procesní důvod. Tento postup tam, kde není odůvodněn, zatěžuje jak strany soudního sporu (například nezdůvodněnou multiplikací soudního poplatku), tak i soudy samotné. To je zvláště nevhodné v situaci všeobecně známé přetíženosti soudů, kdy toto další umělé zvyšování přetíženosti vede v konečném důsledku k poškození účastníků ostatních řízení, jejichž spory narůstající soudní zahlcenost nutně dále prodlužuje, aniž by přitom bylo toto zvýšené úsilí i finanční výdaje jak na straně účastníků, tak na straně státu vyváženo tím, že by byla účinněji poskytnuta ochrana právům účastníků.

Lze proto uzavřít, že tehdy, kdy soudy zbytečně komplikují řízení např. jejich bezúčelným rozdělováním, vzdalují se od raison d’être své ústavně zakotvené existence, jímž je právě umožnit co nejspravedlivěji a nejefektivněji průchod právům a spravedlnosti. Právě tuto zbytečnost je nutno konstatovat i v nyní posuzovaném případě, kdy jediným důsledkem rozdělení řízení krajským soudem jsou větší nároky na veřejnou správu a soudnictví a zbytečné odčerpávání finančních i pracovních zdrojů státu. Tento postup neměl žádný pozitivní či negativní dopad na právní postavení stěžovatelů, tím spíše samozřejmě nelze konstatovat, že by jejich postavení zhoršil, či založil důvodnost kasační stížnosti, a zpochybnil zamítavé vyznění tohoto rozsudku.

Přesto považoval Nejvyšší správní soud za nutné provést nad rámec prostého zamítnutí kasační stížnosti výše provedená konstatování stran obecné i konkrétní nevhodnosti takového postupu, jednak proto, že tím odůvodňuje sloučení věcí provedené prvým výrokem tohoto rozsudku, a jednak proto, že je mu známo, že se jedná o systémovou chybu vlastní (nejen) správnímu soudnictví. Přitom odstraňování těchto vad formou rozhodování o kasačních stížnostech tvoří vlastní smysl existence Nejvyššího správního soudu, jak je zakotven v ustanovení § 12 odst. 1 s. ř. s., podle nějž má tento soud jako vrcholný soudní orgán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním soudnictví zajišťovat jednotu a zákonnost rozhodování.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelé, kteří neměli v tomto soudním řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a jednotlivým žalovaným orgánům veřejné správy náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovaným nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelům byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokátky částkou 1 x 1000 Kč za jeden úkon právní služby - převzetí a příprava věci a 1 x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 1075 Kč za jednu kasační stížnost a za každou další z osmi kasačních stížností spojených ke společnému projednání 575 Kč (§ 12 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), tzn. celkem 5675 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu